RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 80.134/1
van 3 november 2026

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen en het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2011 betreffende de subsidiëring door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen, wat betreft FWO als huis van iedere excellente onderzoeker in Vlaanderen, en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van de toekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek’

‡LW-ADLJPDBBC-JABDEQW‡

Op 1 oktober 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen en het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2011 betreffende de subsidiëring door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen, wat betreft FWO als huis van iedere excellente onderzoeker in Vlaanderen, en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van de toekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 27 oktober 2026. De kamer was samengesteld uit Peter SOURBRON, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tina COEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 3 november 2026.

*

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET ONTWERP

2.1. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt tot stroomlijnen van het reglementair kader voor het verlenen van onderzoekssteun door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (hierna: FWO), naar aanleiding van de Mededeling van de bevoegde minister aan de Vlaamse Regering van 3 oktober 2025 ‘FWO als huis van iedere excellente onderzoeker in Vlaanderen’.

2.2.1. Daartoe brengen de bepalingen van hoofdstuk 2 van het ontwerp diverse wijzigingen aan in het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2011 ‘betreffende de subsidiëring door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen’.

Daarnaast wordt van de gelegenheid gebruikgemaakt om de bepalingen met betrekking tot de financiering voor strategisch basisonderzoek verstrekt door het FWO op te nemen in het besluit van 10 november 2011, meer bepaald de relevante artikelen uit het besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 ‘houdende de instelling van het financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen’ en het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 ‘tot regeling van de toekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek’.

Naar aanleiding van deze invoeging wordt de bestaande regeling geactualiseerd of taalkundig verfijnd. Tevens worden de bestaande regelingen voor projectaanvragen in het kader van fundamenteel onderzoek en strategisch basisonderzoek, waar relevant, op elkaar afgestemd, geactualiseerd of taalkundig verfijnd en worden een aantal normatieve vereenvoudigingen doorgevoerd.

2.2.2. Als gevolg van de integratie van de bepalingen inzake strategisch basisonderzoek in het besluit van 10 november 2011 worden in het besluit van 3 oktober 2003 de verwijzingen naar het FWO opgeheven zodat dat besluit enkel nog betrekking heeft op de financiering van strategisch basisonderzoek door het Agentschap Innoveren en Ondernemen (hierna: VLAIO) (artikelen 1 tot 3) en wordt het besluit van 29 mei 2009 opgeheven (artikel 19).

RECHTSGROND

3.1. Het ontwerp vindt in beginsel rechtsgrond in artikel 18, § 3, van het decreet van 30 april 2009 ‘betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid’, dat de Vlaamse Regering machtigt om de steunprogramma’s verleend door het FWO te regelen en dat in de rubriek ‘Rechtsgronden’ van de aanhef worden vermeld. Er dient hierbij evenwel een dubbel voorbehoud te worden gemaakt.

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

3.2. De artikelen 1 en 2 van het ontwerp wijzigen het besluit van 3 oktober 2003. Die bepalingen hebben niet enkel tot gevolg dat het FWO niet langer betrokken is bij de financiering voor het strategisch basisonderzoek dat wordt geregeld in het besluit van 3 oktober 2003. Zij hebben ook tot gevolg dat de financiering van dat strategisch basisonderzoek voortaan uitsluitend gebeurt door het VLAIO en het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (hierna: FIO) (voorheen: het Hermesfonds). Voor dat aspect kan artikel 18, § 3, van het decreet van 30 april 2003 geen rechtsgrond bieden, aangezien die bepaling de Vlaamse Regering enkel machtigt om de steunprogramma's verleend door het FWO te regelen.

Voor het doorvoeren van wijzigingen die tot gevolg hebben enkel nog het VLAIO en het FIO instaan voor de financiering van het strategisch basisonderzoek bedoeld in het besluit van 3 oktober 2003, kan rechtsgrond worden gevonden in artikel 41*ter*, § 2, van het decreet van 21 december 2001 'houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002'. Op grond van die bepaling kan de Vlaamse Regering steun verlenen aan projecten ter bevordering van de economie of de innovatie en hierbij onder meer de bijkomende algemene of specifieke voorwaarden opleggen, de begunstigden verder concretiseren en de steunintensiteit bepalen. Voor zover artikel 1 ook onrechtstreeks tot gevolg heeft dat bijkomende taken worden toegewezen aan het VLAIO en aan het beslissingscomité bij het FIO, kan mede rechtsgrond worden gevonden in artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen'.

3.3. Het bij artikel 7 ontworpen artikel 3, § 1/1, 2°, van het besluit van 10 november 2011 bepaalt dat één van de criteria aan de hand waarvan de aanvragen van financiële steun aan het FWO voor doctoraatsbeurzen strategisch basisonderzoek wordt beoordeeld "de realiseerbaarheid ervan binnen een periode van drie of vier jaar, afhankelijk van de aangevraagde periode" is en uit het bij artikel 8 ontworpen artikel 3/1, derde lid, van het besluit van 10 november 2011 vloeit voort dat de tweede beurstermijn voor bepaalde aanvragen één jaar bedraagt, zodat de totale beurstermijn in dat geval slechts drie jaar bedraagt.

Hoewel artikel 18, § 3, eerste lid, van het decreet van 30 april 2009 de Vlaamse Regering machtigt om per steunprogramma onder meer "de essentiële selectie- en beoordelingscriteria" en de "duur van de ondersteuning" te bepalen, moet de Vlaamse Regering bij het bepalen daarvan rekening houden met de voorwaarden die zijn omschreven in artikel 18, §§ 5 en 6, van het decreet van 30 april 2009. In de huidige stand van de wetgeving schrijft artikel 18, § 6, eerste lid, 2°, eerste lid, van het decreet van 30 april 2009 voor dat de Vlaamse Regering bij het bepalen van de essentiële selectie- en beoordelingscriteria bedoeld in artikel 18, § 3, eerste lid, 1°, ten minste rekening houdt met onder meer "de realiseerbaarheid ervan binnen een periode van *vier* jaar". Ofschoon de gemachtigde voorhoudt dat de woorden "binnen een periode van" de Vlaamse Regering toelaten om in een kortere financieringsperiode te voorzien, is de Raad van State van oordeel dat uit die bepaling impliciet maar zeker volgt dat de duur van de ondersteuning waarin de Vlaamse Regering voorziet niet korter kan zijn dan de door de decreetgever beoogde duur van het onderzoek waarmee de Vlaamse Regering bij het bepalen van de beoordelingscriteria rekening moet houden.

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

Weliswaar heeft de Vlaamse Regering op 26 juni 2026 een voorontwerp van decreet[1] goedgekeurd, waarover de Raad van State op 30 september 2026 advies 79.864/1 heeft uitgebracht, waaruit blijkt dat de bedoeling voorligt om de periode van vier jaar, vermeld in artikel 18, § 6, eerste lid, 2°, van het decreet van 30 april 2009, te vervangen door een periode van maximaal vier jaar.[2] Dat voorontwerp is op het ogenblik waarop dit advies wordt uitgebracht nog niet definitief door de Vlaamse Regering goedgekeurd, laat staat als ontwerp van decreet bij het Vlaams Parlement ingediend of door dat parlement goedgekeurd.

Zolang die wijziging niet is doorgevoerd, is het beoordelingscriterium "wetenschappelijke kwaliteit en relevantie van het onderzoeksproject, en de realiseerbaarheid ervan binnen een periode van drie of vier jaar", in zoverre het toelaat om rekening te houden met de realiseerbaarheid binnen een periode van drie jaar, onverenigbaar met artikel 18, § 3, eerste lid, 1°, van het decreet van 30 april 2009. Hetzelfde geldt voor het geval waarin een tweede beurstermijn van één jaar wordt toegekend voor strategisch basisonderzoek. Vereisen dat een doctoraatsonderzoek dat realiseerbaar is binnen een periode van vier jaar, binnen drie jaar wordt uitgevoerd wanneer de kandidaat-doctoraatsbursaal een onderzoeksvoortraject heeft doorgemaakt, zou immers neerkomen op een impliciete wijziging van een bij decreet vastgelegd beoordelingscriterium.

Bijgevolg kunnen de artikelen 7 en 8 van het ontwerp, voor zover zij mogelijk maken dat steun wordt toegekend aan onderzoeksprojecten die slechts drie jaar duren, slechts doorgang vinden nadat de tekst van het hierboven aangehaalde voorontwerp van decreet door de decreetgever is aangenomen. De opmerkingen die hierna worden gemaakt over de artikelen 7 en 8 van het ontwerp, moeten onder dat voorbehoud worden gelezen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. In de rubriek 'Rechtsgrond'[3] van de aanhef zullen twee nieuwe streepjes moeten worden ingevoegd waarin wordt verwezen naar respectievelijk artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en naar artikel 41*ter*, § 2, van het decreet van 21 december 2001.

5. In de rubriek 'Vormvereisten' moet de datum waarop het FWO advies heeft verleend, te weten 23 september 2026, nog worden toegevoegd.

[1] Voorontwerp van decreet 'tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, wat betreft het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek, beleidsgerichte evaluaties, en diverse terminologische en technische aanpassingen', te vinden op de website van de beslissingen van de Vlaamse Regering: https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/wijziging-decreet-wetenschaps-en-innovatiebeleid.

[2] Zie artikel 6, 5°, van het aangehaalde voorontwerp van decreet.

[3] Waarvan het opschrift zal moeten worden omgevormd tot 'Rechtsgronden'.

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

Artikel 1

6. Artikel 1, 2°, van het ontwerp vervangt in artikel 1, 2°, van het besluit van 3 oktober 2003 de definitie van het begrip “raad van bestuur”. Thans verwijst het begrip “raad van bestuur” naar de raad van bestuur van het FWO. Het ontwerp heeft tot gevolg dat de taken van het FWO worden overgenomen door het VLAIO, dat is een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid dat – naargelang het geval – deel uitmaakt van de rechtspersoon “Vlaamse Gewest” of “Vlaamse Gemeenschap”. Het VLAIO heeft echter geen raad van bestuur. Ten gevolge de ontworpen wijziging zal “raad van bestuur” naar het beslissingscomité bij het FIO verwijzen, dat is een orgaan van een instelling *sui generis* met rechtspersoonlijkheid dat werd ingesteld bij VLAIO waarvan het beheer onder de bevoegdheid valt van de minister die ook bevoegd is voor het VLAIO, maar dat niet samenvalt met het VLAIO. Daardoor krijgt “raad van bestuur” een omschrijving die wel erg veraf ligt van wat gebruikelijk onder een raad van bestuur moet worden verstaan.

Hoewel het aangewezen is, zoals te dezen het geval is, een woord te definiëren wanneer het in een andere betekenis dan zijn gebruikelijke betekenis in het gewone, juridische of technische taalgebruik wordt gebruikt,[4] moet worden vermeden om aan het gedefinieerde woord een artificiële betekenis te geven door in die definitie elementen op te nemen die niet aan de gebruikelijke betekenis van dat woord beantwoorden[5].

Hoewel de gekozen werkwijze de Vlaamse Regering toelaat om de draagwijdte van het besluit van 3 oktober 2003 aan te passen met zo weinig mogelijk formele wijzigingen van dat besluit, krijgt het begrip “raad van bestuur” een omschrijving die de leesbaarheid en begrijpelijkheid van het besluit van 3 oktober 2003 niet ten goede komt. Noch het VLAIO, noch het FIO hebben immers een raad van bestuur, zodat het gebruik van dit begrip, ondanks de definiëring ervan, tot verwarring en onduidelijkheid kan leiden. Het verdient dan ook, ter wille van de regelduidelijkheid en rechtszekerheid, aanbeveling om doorheen het besluit van 3 oktober 2003 het begrip “raad van bestuur” te vervangen door “het beslissingscomité”[6] en om in artikel 1 van dit besluit het begrip “beslissingscomité” te definiëren.

Artikel 6

7. In het ontworpen artikel 2/1, § 1, van het besluit van 10 november 2011 schrijve men, overeenkomstig de grondwettelijke terminologie, “Franse Gemeenschap” in plaats van “Franstalige Gemeenschap”.

[4] Omzendbrief VR 2019/4 ‘betreffende de wetgevingstechniek’, aanwijzing 151, 1°, c). *Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanwijzing 95, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

[5] *Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanwijzing 98, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

[6] Wat overigens in één wijzigingsbepaling kan gebeuren, zie omzendbrief VR 2019/4 ‘betreffende de wetgevingstechniek’, aanwijzingen 197 en 205.

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

8. Luidens het bij artikel 6 ontworpen artikel 2/1, § 3, van het besluit van 10 november 2011 worden "[v]oor de toepassing van paragraaf 1 en 2 (…) de master-na-masterdiploma's, vermeld in het Hogeronderwijsregister, niet in overweging genomen". De paragrafen 1 en 2 van het ontworpen artikel 21/1, § 3, hebben betrekking op het diploma waarvan de aanvrager van de doctoraatsbeurs houder moet zijn. Uit die bepalingen volgt dat een masterdiploma hiertoe volstaat. Aangezien iedereen die een master-na-masterdiploma heeft behaald *a fortiori* over een masterdiploma beschikt valt niet meteen in te zien wat de precieze draagwijdte is van het ontworpen artikel 2/1, § 3.

Hierover ondervraagd, verklaarde de gemachtigde het volgende:

> "De uitsluiting van master-na-masterdiploma's in artikel 2/1, § 3, heeft niet tot doel om houders van een dergelijk diploma uit te sluiten van doctoraatsfinanciering. Een master-na-masteropleiding bouwt immers in beginsel voort op een eerder behaald masterdiploma. Het is dat initiële masterdiploma dat in aanmerking wordt genomen voor de beoordeling van de diplomavereisten en de diploma-anciënniteit. De uitsluiting moet verhinderen dat een bijkomende master-na-masteropleiding de aanvang van de diploma-anciënniteit zou verschuiven en kandidaten daardoor opnieuw toegang zouden krijgen tot een financieringskanaal waarvoor een maximale diploma-anciënniteit geldt. Dezelfde redenering kan worden toegepast op postgraduaatsopleidingen. Een postgraduaatsgetuigschrift vormt op zichzelf geen nieuw masterdiploma en kan de diploma-anciënniteit niet doen herbeginnen. Een kandidaat die na het behalen van zijn initiële masterdiploma een master-na-masteropleiding of een postgraduaatsopleiding volgt, blijft dus in beginsel in aanmerking komen op basis van zijn oorspronkelijke kwalificerende masterdiploma, voor zover aan de overige voorwaarden is voldaan."

Uit het antwoord van de gemachtigde volgt dat het ontworpen artikel 2/1, § 3, van het van 10 november 2011 uitsluitend bedoeld is om te verduidelijken hoe de zogenaamde diploma-anciënniteit moet worden bepaald. Die diploma-anciënniteit wordt evenwel niet geregeld in de paragrafen 1 en 2, maar in *paragraaf 4* van het ontworpen artikel 2/1. Ter wille van de duidelijkheid verdient het aanbeveling ofwel om de ontworpen paragrafen 3 en 4 van plaats te wisselen en in de nieuwe paragraaf 4 de woorden "paragraaf 1 en 2" te vervangen door "paragraaf 3" ofwel om de huidige paragraaf 3 te integreren als een derde lid in paragraaf 4 (die paragraaf 3 wordt) waarbij de woorden "paragraaf 1 en 2" worden vervangen door "deze paragraaf".

Artikel 8

9. Het ontworpen artikel 3/1, eerste, tweede en derde lid, van het besluit van 10 november 2011 stelt dat de doctoraatsbeurs wordt toegekend in twee aaneensluitende beurstermijnen (eerste lid) en beoogt te bepalen wanneer de aanvrager in aanmerking komt voor een tweede beurstermijn van twee jaar respectievelijk één jaar. Als de aanvraag wordt ingediend binnen twaalf maanden nadat het masterdiploma is behaald, komt de aanvrager in aanmerking voor een tweejarige beurstermijn (tweede lid); als de aanvraag wordt ingediend meer dan twaalf maanden nadat het masterdiploma behaald is, komt de aanvrager in aanmerking voor een eenjarige tweede beurstermijn, "als de aanvrager sinds het moment waarop die afgestudeerd is, in totaal zes maanden of meer voltijds en betaald onderzoek heeft verricht waarvan de inhoud en methodologie geschikt zijn om te resulteren in een doctoraat" (derde lid). Die bepalingen regelen echter niet de

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

tweede beurstermijn in de hypothese dat de aanvraag werd ingediend meer dan twaalf maanden nadat het masterdiploma is behaald, als de aanvrager *geen* zes maanden of meer voltijds en betaald onderzoek heeft verricht waarvan de inhoud en methodologie geschikt zijn om te resulteren in een doctoraat. Te denken valt bijvoorbeeld aan iemand die eerst werkervaring heeft opgedaan in een onderneming of na het behalen van zijn of haar masterdiploma nog een master-na-masterdiploma of andere opleiding heeft gevolgd.

Hierop gewezen, verklaarde de gemachtigde het volgende:

> "Het ontworpen artikel 3/1 heeft tot doel de duur van de tweede beurstermijn te differentiëren op basis van de onderzoeksanciënniteit die de kandidaat reeds heeft opgebouwd. Wanneer een kandidaat gedurende minstens zes maanden voltijds en betaald onderzoek heeft verricht waarvan de inhoud en methodologie geschikt zijn om te resulteren in een doctoraat, wordt deze eerdere onderzoekservaring in aanmerking genomen bij het bepalen van de totale financieringsduur. Kandidaten die meer dan twaalf maanden geleden hun masterdiploma hebben behaald, maar die niet over een dergelijk onderzoeksvoortraject beschikken, hebben geen vergelijkbare doctoraatsrelevante onderzoeksanciënniteit opgebouwd. Voor deze kandidaten wordt de financieringsduur bijgevolg niet ingekort en bedraagt de tweede beurstermijn twee jaar. Indien nodig kunnen we dit verduidelijken in de nota."

Een verduidelijking in de nota aan de Vlaamse Regering volstaat te dezen niet. De tekst van het ontworpen artikel 3/1, eerste tot en met derde lid, van het besluit 10 november 2011 moet zo worden aangepast dat ook duidelijk wordt geregeld dat als de aanvraag wordt ingediend meer dan twaalf maanden nadat het masterdiploma is behaald zonder dat de aanvrager al onderzoek heeft verricht dat voldoet aan de omschrijving in het ontworpen derde lid, de aanvrager in aanmerking komt voor een tweejarige tweede beurstermijn. Hierbij kan volgende formulering worden overwogen:

> "Een doctoraatsbeurs wordt toegekend in twee aaneensluitende beurstermijnen van telkens twee jaar.
>
> In afwijking van het eerste lid, bedraagt de tweede beurstermijn één jaar als de aanvraag wordt ingediend meer dan twaalf maanden nadat het masterdiploma behaald is en de aanvrager, sinds het moment waarop die afgestudeerd is, in totaal zes maanden of meer voltijds en betaald onderzoek heeft verricht waarvan de inhoud en methodologie geschikt zijn om te resulteren in een doctoraat."

10. In het geval de aanvraag wordt ingediend meer dan twaalf maanden nadat het masterdiploma is behaald, zal de aanvrager in aanmerking komen voor een eenjarige tweede beurstermijn als hij in totaal zes maanden of meer onderzoek heeft verricht waarvan de inhoud en methodologie als zodanig geschikt zijn om te resulteren in "een" doctoraat. Ook in het geval het gevoerde onderzoek inhoudelijk niet nauw aansluit bij het onderzoek waarvoor FWO-financiering wordt aangevraagd, zou de aanvrager slechts in aanmerking komen voor een tweede beurstermijn van één jaar. Bijgevolg zullen alle aanvragers die zes maanden onderzoek hebben verricht dat inhoudelijk en methodologisch geschikt is om een doctoraat te behalen gelijk worden behandeld ongeacht de vraag of de inhoud van het voortraject voldoende nauw aansluit bij het doctoraatsonderzoek waarvoor FWO-steun wordt gevraagd. De vraag is of dit niet leidt tot een onverantwoorde gelijke behandeling van verschillende situaties in het licht van de doelstelling van de maatregel. De gemachtigde wierp immers op dat de mogelijkheid van een driejarige financiering

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

kadert “in de beleidsdoelstelling om bij het bepalen van de financieringsduur rekening te houden met een reeds doorlopen *relevant* onderzoeksvoortraject en aldus de totale doorlooptijd van het doctoraatsonderzoek te optimaliseren”.[7] Indien geen dergelijke verantwoording voorhanden is, zullen de woorden “een doctoraat” moeten worden vervangen door “het doctoraat waarvoor financiering wordt gevraagd”.

11.1. Het ontworpen artikel 3/1, vijfde lid, van het besluit van 10 november 2011 bepaalt het volgende:

> “Tijdens het tweede mandaatjaar, ongeacht eventuele schorsingen, roept het FWO de houders van een beurs op om een tussentijds verslag in te dienen en de promotor om het advies over de voortzetting van de beurs in te dienen. Op basis van die documenten beslist de raad van bestuur over de voortzetting van het mandaat. Bij gebrek aan een advies of bij laattijdig advies, bij een negatief advies, bij gebrek aan een tussentijds verslag of bij een laattijdig tussentijds verslag wordt het mandaat stopgezet nadat de eerste beurstermijn van twee jaar verstreken is. De raad van bestuur heeft het recht om de promotor of bursaal of beiden op te roepen om het verloop van de doctoraatswerkzaamheden toe te lichten.”

Zoals die bepaling thans is geformuleerd, laat ze niet toe om rekening te houden met uitzonderlijke omstandigheden die zich buiten de wil van de bursaal of de promotor voordoen (zoals bijv. onverwachte langdurige ziekte of onverwacht bevallingsverlof) en die het onmogelijk maken om de gevraagde verslagen en adviezen tijdig in te dienen. Bij gebrek aan een advies of bij een laattijdig advies, bij een negatief advies, bij gebrek aan een tussentijds verslag of bij een laattijdig tussentijds verslag “wordt” het mandaat immers “stopgezet”, wat wijst op een gebonden bevoegdheid van het FWO. Op de vraag of dat effectief de bedoeling is, verklaarde de gemachtigde het volgende:

> “Het ontworpen artikel 3/1 neemt de bestaande regeling inzake de tussentijdse evaluatie van doctoraatsbeurzen over, zoals die momenteel wordt toegepast door het FWO. (…) Hoewel de tussentijdse evaluatie in beginsel tijdens het tweede mandaatjaar plaatsvindt, ongeacht eventuele schorsingen, wordt in de praktijk rekening gehouden met situaties van overmacht die de tijdige indiening van het tussentijdse verslag of het advies van de promotor onmogelijk maken. Bij de beoordeling van dergelijke situaties wordt rekening gehouden met de concrete omstandigheden van het dossier. Daarbij speelt het advies van de promotor over de voortzetting van het doctoraatsonderzoek een belangrijke rol. Wanneer de promotor van oordeel is dat het onderzoek kan worden voortgezet, wordt dit advies in de praktijk in beginsel gevolgd. De regeling wordt bijgevolg toegepast met aandacht voor uitzonderlijke omstandigheden die buiten de wil van de bursaal of de promotor liggen, zodat dergelijke omstandigheden niet zonder meer aanleiding geven tot de stopzetting van het mandaat.”

Om betwistingen over de precieze draagwijdte van de bepaling te vermijden, verdient het aanbeveling om de door de gemachtigde aangehaalde praktijk, waarvan het blijkbaar niet de bedoeling is om die ter zijde te schuiven, in de tekst zelf van de ontworpen bepaling te verankeren.

[7] Eigen cursivering.

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

11.2. Het ontworpen artikel 3/1, zesde lid, van het besluit van 10 november 2011 verleent de bursaal het recht om "ongeacht het advies van de promotor" de raad van bestuur van het FWO te verzoeken diens beursaanvraag te verdedigen voor een commissie van externe deskundigen. Het is onduidelijk hoe deze bepaling zich precies verhoudt tot het hiervoor aangehaalde vijfde lid van het ontworpen artikel 3/1, naar luid waarvan bij een negatief advies van de promotor het mandaat na de eerste beurstermijn "wordt (…) stopgezet".

Hierover bevraagd, antwoordde de gemachtigde als volgt:

> "Het ontworpen artikel 3/1, [zesde] lid, heeft betrekking op het verzoek tot voortzetting van de doctoraatsbeurs na afloop van de eerste beurstermijn van twee jaar, en niet op de initiële beursaanvraag. De bepaling beoogt de bursaal de mogelijkheid te bieden om, ongeacht het advies van de promotor, de voortzetting van het mandaat te verdedigen voor een commissie van externe deskundigen. Hoewel het advies van de promotor een belangrijk element vormt bij de beoordeling van de voortzetting van het mandaat, is dit advies niet noodzakelijk doorslaggevend. Dit betekent dat een bursaal ook bij een negatief advies van de promotor de mogelijkheid heeft om de voortzetting van zijn of haar mandaat te verdedigen. Wanneer het expertpanel na deze verdediging positief oordeelt over de voortzetting van het mandaat, primeert dit oordeel op het negatieve advies van de promotor. De stopzetting van het mandaat bij een negatief advies van de promotor, vermeld in het ontworpen artikel 3/1, vijfde lid, moet bijgevolg worden gelezen in samenhang met het recht van de bursaal, vermeld in het zevende lid, om de voortzetting van het mandaat voor een commissie van externe deskundigen te verdedigen. Een negatief advies van de promotor leidt aldus in beginsel tot stopzetting van het mandaat, tenzij de bursaal gebruikmaakt van deze mogelijkheid en de commissie van externe deskundigen positief oordeelt over de voortzetting ervan."

Gelet op dit antwoord zullen het ontworpen vijfde en zesde lid in die zin moeten worden verduidelijkt dat erin tot uitdrukking komt dat zelfs bij gebrek aan een advies, bij een laattijdig advies of bij een negatief advies van de promotor de bursaal het recht heeft om te verzoeken te mogen verschijnen voor een commissie van externe deskundigen om alsnog de verlenging van diens mandaat te vragen.

Artikel 11

12. In de ontworpen artikelen 6/6, vierde lid, 6/10, eerste lid, 6/11 en 6/12, tweede lid, van het besluit van 10 november 2011 wordt telkens gesproken over het "agentschap", een begrip dat niet nader wordt omschreven in de bestaande bepalingen van het besluit van 10 november 2011. Gelet op de oorsprong van deze artikelen, die worden overgeheveld uit het besluit van 3 oktober 2003, wordt allicht gedoeld op het FWO, dat immers een agentschap is en waaraan in het besluit van 10 november 2011 al verschillende opdrachten werden toevertrouwd. Als dit zo is, dient het begrip "agentschap" telkens te worden vervangen door "FWO", dat overigens wordt gedefinieerd in artikel 1, 7°, van het besluit van 10 november 2011.

13. Het ontworpen artikel 6/10, tweede lid, van het besluit van 10 november 2011 luidt als volgt:

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

> "Als de steunaanvrager een openstaande schuld bij het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek heeft die niet in het kader van een gerechtelijke procedure betwist is, wordt de uitbetaling opgeschort tot het teruggevorderde bedrag is terugbetaald of de procedure tot terugvordering is afgelopen."

Deze formulering herneemt, wat het FWO betreft, in aangepaste versie de regeling over die momenteel is opgenomen in artikel 13, tweede lid, van het besluit van 3 oktober 2003, dat het volgende bepaalt:

> "Als de steunaanvrager een openstaande en niet in het kader van een gerechtelijke procedure betwiste schuld heeft bij het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, het Agentschap Innoveren en Ondernemen of het Fonds voor Innoveren en Ondernemen, vermeld in artikel 41, §1, van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wordt de uitbetaling opgeschort tot het teruggevorderde bedrag is terugbetaald of de procedure tot terugvordering is afgelopen."

Deze bepaling wordt evenwel door het voorliggende ontwerp niet gewijzigd, zodat na het aannemen van de voorliggende regeling zowel artikel 6/10 van het besluit van 10 november 2011 als het bestaande artikel 13, tweede lid, van het besluit van 3 oktober 2003 het lot van de openstaande schuld van de steunaanvrager bij het FWO zullen regelen. Aangezien het precies de bedoeling is, zoals de gemachtigde uitdrukkelijk aangaf, om voortaan in de regeling een onderscheid te maken tussen de steunverlening voor strategisch basisonderzoek door het VLAIO en het FIO enerzijds en de steunverlening voor strategisch basisonderzoek door het FWO anderzijds, en daarenboven het FWO niet meer bij de toepassing van het besluit van 3 oktober 2003 betrokken zal zijn, moet ter wille van de rechtszekerheid artikel 13 van het besluit van 3 oktober 2003 nog worden afgestemd op het ontworpen artikel 6/10. Het ontwerp dient dan ook te worden aangevuld met een bepaling die in het genoemde artikel 13 de woorden "het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek" opheft.

Artikel 12

14.1. Het ontworpen artikel 7, § 3, van het besluit van 10 november 2011 behoudt de toegang tot FWO-reiskredieten voor aan onderzoekers die verbonden zijn aan de in dat artikel opgesomde instellingen.

In zoverre die opsomming niet alleen categorieën van instellingen maar ook nominatief aangeduide instellingen bevat, moeten de stellers van het ontwerp erover waken dat hierdoor – op heden of in de toekomst– geen onverantwoord verschil in behandeling wordt gecreëerd ten aanzien van onderzoekers die verbonden zijn aan een niet opgesomde onderzoeksinstelling die tot eenzelfde categorie behoort als de opgesomde instellingen en die op het vlak van wetenschappelijk onderzoek in beginsel dezelfde kenmerken als die instelling vertoont.[8]

[8] Vgl. adv.RvS 79.864/1 van 30 september 2026 over een voorontwerp van decreet 'tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, wat betreft het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek, beleidsgerichte evaluaties, en diverse terminologische en technische aanpassingen', opmerkingen 4.1-4.4.

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

14.2. In het ontworpen artikel 7, § 3, 8°, wordt melding gemaakt van de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies in Brussel. De Raad van State stelt evenwel vast dat het ontwerp van programmadecreet 'bij de begrotingsopmaak van 2027', dat op 28 oktober 2026 definitief is goedgekeurd door de Vlaamse Regering, bepalingen bevat die, naar aanleiding van het verlies van haar accreditatie, een einde maken aan de subsidiëring door de Vlaamse Gemeenschap van deze Faculteit. Daardoor zal die instelling niet meer dezelfde kenmerken hebben als een aantal andere instellingen die in de opsomming zijn opgenomen. De stellers van het ontwerp zullen moeten nagaan, voor zover de betrokken bepalingen effectief door het Vlaams Parlement worden goedgekeurd, of de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies in Brussel nog thuishoort in de opsomming in het ontworpen artikel 7, § 3. In dat verband verklaarde de gemachtigde het volgende:

> "De beide ontworpen regelingen hebben een verschillend voorwerp en dienen in beginsel afzonderlijk te worden beoordeeld. Het voorontwerp van decreet over de aanvulling bij het programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2027 wat betreft het hoger onderwijs voorziet in de stopzetting van de Vlaamse subsidie aan de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies te Brussel naar aanleiding van een negatief accreditatiebesluit. Deze maatregel heeft betrekking op de financiering van de instelling in het kader van haar onderwijsopdracht. Het ontworpen artikel 7, § 3, van het FWO-besluit heeft daarentegen betrekking op de toegang van individuele onderzoekers tot FWO-reiskredieten. De opname van een instelling in deze bepaling betekent niet dat de eraan verbonden onderzoekers automatisch aanspraak kunnen maken op een reiskrediet. Zij moeten steeds voldoen aan de toepasselijke ontvankelijkheids- en selectievoorwaarden, waarbij onder meer de wetenschappelijke kwaliteit van de onderzoeker en de aanvraag wordt beoordeeld.
>
> Hoewel het wegvallen van de Vlaamse instellingssubsidie niet automatisch tot gevolg heeft dat de betrokken onderzoekers van FWO-financiering moeten worden uitgesloten, rijst in het licht van de gewijzigde situatie van de instelling wel de vraag of het aangewezen is haar nog op te nemen in de lijst van instellingen, vermeld in artikel 7, § 3. Vooral het gegeven dat deze instelling een onvoldoende kwalitatieve werking kan garanderen en hierdoor geen accreditatie meer verkreeg, maakt dat wij dit willen verder onderzoeken."

15. In het ontworpen artikel 7, § 3, van het besluit van 10 november 2011 wordt bedoeld te verwijzen naar de reiskredieten vermeld in artikel 7, § 1. Men schrijve dus "vermeld in de eerste paragraaf" in plaats van "vermeld in het eerste lid".

Artikel 16

16. Artikel 16 voegt geen woorden toe aan titel 8 van het besluit van 10 november 2011, maar aan *het opschrift* van die titel. In de inleidende zin van artikel 16, schrijve men derhalve "Aan het opschrift van Titel 8" in plaats van "Aan Titel 8".[9]

[9] Omzendbrief VR 2019/4 'betreffende de wetgevingstechniek', aanwijzing 199, 12°, weliswaar m.b.t. het vervangen van een opschrift.

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡

Artikel 18

17. Aangezien de ingevoegde titel 8/2 uit de artikelen 31/2 tot 31/6 (en niet 31/7) bestaat, schrijve men in de inleidende zin van artikel 18 “31/6” in plaats van “31/7”.

Artikel 19

18. In artikel 19 van het ontwerp schrijve men “besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2024” in plaats van “besluit van 17 mei 2024”.[10]

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Wim GEURTS Peter SOURBRON

[10] Omzendbrief VR 2019/4 ‘betreffende de wetgevingstechniek’, aanwijzing 215, 10° en 15°.

‡LW-ADL[PDBBC-IABDEQW‡